

DVAKRAT
O BRESTU

Po polževo do farme

Z dograditvijo vodarne Brest bi moralo po vseh pravih biti rešeno tudi vprašanje gradnje farme Brest, za katero je bil temeljni kamen položen že pred dvema letoma. Res je, da je vodarna predpogoj za možnost tako gradnje kot obratovanja nove farme, in ta predpogoj bo izpolnjen oktobra letos, ko bo po ceveh novega vodovoda stekla prva voda podtalnice iškega vršaja. Pa se je pri gradnji nove farme zapletlo. Kljub temu namreč, da je investicija zapisana tako v mestnih kot tudi v naših občinskih smernicah za letošnje leto, so jo Ljubljanske mlekarne, ki nastopao kot investitor, iz svojega letošnjega plana investicij izključile.

Po besedah zastopnika Ljubljanskih mlekar, ki se je udeležil seje izvršnega sveta, kjer so člani razpravljali o novi farmi, je namreč ostalo odprto vprašanje subvencioniranja proizvedenega mleka. Po sedanjih ocenah – tako so nam povedali pri Mlekarnah – bo liter mleka s farme Brest dražji od litra mleka s katere druge farme, za 20 odstotkov. Drug problem pa je – tudi to trdijo pri Ljubljanskih mlekar – da je banka črtala sicer že odobreni kredit za gradnjo farme. Investicijska vrednost je za sedaj – tako to trdijo pri Ljubljanskih mlekar – da je banka črtala sicer že odobreni kredit za gradnjo farme. Investicijska vrednost je za sedaj – tako je bilo načrtovano pred nekaj leti – 55 mili-

jonov dinarjev, brez dvoma pa bo končna cena precej višja od načrtovane, saj se je v tem času podražilo vse, kar bodo pri gradnji potrebovali. Resnica je, kakor vse kaže, nekoliko drugačna. Pri gospodarski banki namreč letošnjih kreditov sploh še niso obravnavali in če bi pri Ljubljanskih mlekarah želeli, da bi vključili v prioritete investicije tudi farmo, bi morali pripraviti specifikacijo vseh stroškov za gradnjo in ekonomiko kasnejšega poslovanja in vse te izračune predložiti banki. Vendar do sedaj tega še niso naredili.

Na novi farmi pri Igu bo 300 krav mlekaric, ki bodo po dosedanjih načrtih dajale 1.000.800 litrov mleka letno. Poleg tega pa bodo na kmetijskih zemljiščih razen krmilnih rastlin lahko pridelovali tudi druge poljščine. Bodo pa se seveda morali ozirati na to, katere poljščine bodo na tem področju lahko pridelovali, saj je farma locirana v tretjem varstvenem pasu nove vodarne in bi uporaba prevelike količine naravnih in umetnih gnojil lahko ogrozila čistost podtalnice. Prav tako bo treba upoštevati varstvene ukrepe pri sami gradnji farme, saj bo treba preprečiti, da bi gnojica pronicala v podtalnico.

Farma sama ne bo predstavljala neposredne nevarnosti za podtalnico nove vodarne, še posebno ne, če bodo pri gradnji upoštevani vsi varnostni predpisi. V primeru, da bi voda le bila onesnažena, bi bilo nevarno le takrat, kadar bi bil nivo podtalnice tako nizek, da bi morali pri

črpanju uporabiti dekompresijo. To pa je zaenkrat malo verjetno. Res pa je, da bo zaradi teh varnostnih ukrepov gradnja in tekoče vzdrževanje farme dražje, kot bi bilo sicer, kar je tudi vzrok za to, da bo mleko z Bresta dražje od ostalega mleka. Pri Ljubljanskih mlekarah pravijo, da so se v zvezi s tem že obrnili na skupnost za preskrbo, ki pa zaenkrat še ni dala nobenega odgovora. In končno je morda ta ocena cene mleka nekoliko previsoka in mleko ne bo tako drago.

Po zagotovilih članov izvršnega sveta in tudi njegovega predsednika Franca Martinca, pokrivanje razlike v ceni mleka ne bo predstavljalo posebnega problema in IS je mnenja, naj se Ljubljanske mlekarne zaenkrat ne ubadajo s tem problemom in naj farmo začnejo graditi. Predsednik IS je namreč tudi zagotovil, da informacija o tem, da je banka črtala kredit za gradnjo farme, ni točna in, da kredit bo.

Razumljivo je namreč, da se člani zavze-

majo za gradnjo farme, tako zaradi tega, ker je le-ta v mestnih in občinskih smernicah, ki jih je treba upoštevati in izpolnjevati, kot tudi zato, ker si v zadnjem času v občini še posebej prizadevajo, da bi kmetijstvo spravili na zeleno vejo. In del tega kmetijstva je tudi že tako dolgo načrtovana farma Brest. Kako se bodo dogovorili, je težko reči, vendar je več verjetnosti, da bo obveljala beseda IS, ki zastopa splošne družbene interese, kot upiranje Ljubljanskih mlekar. Morda je sicer res nekoliko razumljivo stališče investitorja, ki si ne želi imeti v okviru svoje delovne organizacije farmo, ki naj bi že vnaprej bila obsojena na to, da bo poslovala z izgubo. Sicer pa smo izgub pri proizvodnji mleka že navedeni, saj se o njih pogovarjamo iz leta v leto in če IS Ljubljanskih mlekar nam zagotavlja, da bo razlika v cenah pokrita, le-te ne bi smele iskati izgovora, da bi farme ne gradile.

MOJCA KAUCIČ

Ali mora biti vprašanje farme Brest in s tem tudi preskrbe Ljubljane večno odprto vprašanje brez trdnega odgovora?

Že jeseni več pitne vode za Ljubljano

Letos oktobra, ko bo ljubljanski Mestni vodovod praznoval 90-letnico svojega obstoja, bo tudi po ceveh novega vodovoda iz vodarne Brest pri Igu pritekla prva pitna voda. Kaj pomeni to za naše občane in za vso Ljubljano, kako bo potekala gradnja in kakšni so načrti, smo se pogovarjali z direktorjem delovne organizacije IPK toz Mestni vodovod Štefanom Fliserjem, vodjo razvoja Mestnega vodovoda ing. Nado Del Fabro in vodjo investicij Mestnega vodovoda Jankom Sircem.

Idejni načrti za vodarno in hidrološke raziskave iškega vršaja so bili narejeni že leta 1975, vodovod so začeli graditi lanskega decembra, vodarno samo pa v sredini letošnjega februarja. Pravzaprav so začeli s pripravljalnimi deli za gradnjo, ki bi po zagotovilih naših sogovornikov začela obratovati oktobra.

Dograditev vodarne je namreč še kako pomembna tako za občane viške občine, kot tudi za nadaljnji razvoj industrije na našem področju, saj se bo en krak novega vodovoda priključil na že obstoječe vodovodno omrežje pri Tbilisijski ulici, na robu industrijske cone. Drugi krak bo na že obstoječe omrežje priključen pri Koprski ulici, pri novi zgradbi Varnosti. Voda bo namreč iz nove vodarne Brest do potrošni-

kov pritekala po dveh ceveh premera 40 centimetrov, ki bodo položene na pilotih. In kot so dejali naši sogovorniki, je to prvo tako vodovodno omrežje pri nas.

Premišljeno do začetka del

Pred začetkom polaganja vodovodnih cevi so se pri Mestnem vodovodu odločili, da bodo zagotovili nemoten potek dela in so zato na pomoč poklicali arheologa filozofske fakultete. Pregledali so teren, če bi morda na trasi vodovoda ne našli arheoloških ostankov mostiščarskega naselja ali kaj podobnega. Če bi na izkopanine naleteli med gradnjo samo, bi se le-ta zavlekla, česar pa ne bi bili veseli niti pri Mestnem vodovodu, niti pri občini, pa tudi občani ne. Sicer pa so arheologi prisotni pri izkopavanju jarkov za vodovodne cevi (široki so dva, globoki pa tri do pet metrov) tudi sedaj – za vsak slučaj.

Vzrok za to, da je od priprave idejnih načrtov in hidroloških raziskav, pa do začetka polaganja vodovoda in gradnje vodarne same poteklo toliko časa, je predvsem pridobivanje raznih soglasij in zemljišč, sprememb namembnosti zemljišč in dogovarjanja s kmeti o spremembi vrst poljščin na nekaterih površinah, ker je to območje zelenih kmetijskih površin. Zagotoviti je bilo namreč treba, da kmetje na poljih ne bodo uporabljali prevelike koli-

čine naravnih in umetnih gnojil, ki bi lahko onesnažila in zastrupila podtalnico, ki jo bo črpala nova vodarna. Poleg tega je bilo treba najti rešitev tudi za tomišelsko pokopališče in urediti nekatera prometna vprašanja. Varstvo podtalnice je zelo pomembno in hidrološke in geološke raziskave so pokazale, da so fizikalno-kemijske lastnosti vode iškega vršaja podobne tistim, ki jih ima podtalnica ljubljanskega polja – torej voda, ki jo pijemo sedaj. In zaenkrat je voda, ki jo bo črpala nova vodarna Brest, tako čista, da je ne bo potrebno klorirati. Ob tem naj povemo še to, da so številne težave povzročila tudi odlagališča strupenih tehničnih odpadkov, ki so jih delovne organizacije odlagale v opuščenih izkopih gramoza. Te odpadke je bilo treba odstraniti in odlagališča sanirati, da bi prazne jame spet ne »zamikale« koga, ki ne bi imel kje druge odložiti odpadnih snovi iz svojih proizvodnih prostorov.

Nezadostna preskrba z vodo

Pri Mestnem vodovodu so se za gradnjo vodarne Brest odločili zato, ker nivo podtalnice ljubljanskega polja ne zagotavlja zadostne dinamike dotoka podzemne vode. Še posebno to občutijo prebivalci južnega dela Ljubljane, saj so vse vodarne v severnem delu mesta, vodovodne cevi pa se poleg tega proti jugu zožujejo in je tako preskrba s pitno vodo nezadostna. Z do-

graditvijo novega vodovoda in vodarne bo z zadostnimi količinami vode preskrbljeno vse območje ob Tržaški cesti, industrijska cona na Viču, Trnovo in stanovanjsko naselje Murgle, posredno pa tudi občani ob Dolenjski cesti in Ižanki, saj bo razbremenjeno obstoječe vodovodno omrežje ob Grubarjevem kanalu.

V prvi fazi bo nova vodarna Brest dajala od 150 do 200 litrov pitne vode na sekundo, kasneje pa bo možno z nekaterimi tehničnimi izboljšavami dotok pitne vode povečati na 400 do 500 litrov na sekundo.

Nova vodarna Brest naj bi po prvotnih načrtih stala okrog 150 milijonov dinarjev. Od tega bi za vodarno samo odšteli 70 milijonov dinarjev, milijon več pa za vodovod, ki bo dolg 10 kilometrov. Brez dvoma bo investicija ob končanem izračunu stroškov višja, saj se je v času, ki je potekel od izdelave načrtov in izračunavanja investicijske vrednosti, do začetka del, podražilo vse, kar je pri gradnji takega objekta potrebno. Se pa pri Mestnem vodovodu lahko pohvalijo, da so z nakupom cevi za vodovod in ene črpalke – pred podražitvijo – prihranili pet milijonov dinarjev.

Tako bo torej končno nova vodarna Brest oktobra letos le začela obratovati. Težave so, vsaj zaenkrat, uspešno odpravljene in številni naši občani si lahko obetajo, da bodo – prav tako vsaj zaenkrat – pili neklorirano vodo in se jim obenem ne bo treba jeziti, da prav počasi teče.

MOJCA KAUCIČ